

472 Yerel Yönetim Nasıl Olmalı

– Necmi Yaprak · 10 Haziran 2011

Bahar ayı gelmiş. Evde bir telaş. İki yıl öncesi amcamla birlikte dedem de Bursa Karacabey ilçesine göç etmişler. Karaağaç köyünden bir çiftlik almış. Dedem babamın da göç etmesini istiyormuş. Çarka Lütfiye Köyü Meşelik mevkiinde bulunan babamın kendisine ait fındık bahçelerini satıp göç et bakalım.

Babam dedemden ayrıldıktan sonra buraya yerleşmiş. Fındık bahçesini yapana kadar milletin canı çıkmıştı. Evde anam devamlı ağlıyor. Bir de bunun yanında bütün sülaleden uzak bilmediğimiz yerlere gideceğiz. Gideceğimiz yerlerde ayak uydurmak ta sorun.

Meşelik'te ki kendi öz annemin göçü sarılmış. Çarka Lütfiye köyünde ki büyük anamın evinin önünde millet toplanmış. Herkes ağlaşıyor. Çevrede bulunan bütün akrabalar dedemin sayesinde ev bark sahibi olmuş. Her gelen insanlar dedemin kapısında çalışmış ve ekmek yemişti. Sülaleye ön ayak olan kişiler birden yurtlarını terk ediyor. Sanki millet öksüz kalır gibi bir durum var.

--Hüseyin abi siz niye gidiyorsunuz
--Ne yapalım kaderimiz böyleymiş
--Sen istemezsen gitmezsin
--Babam gel diyor ne yapayım
--Senin babanla işin mi kaldı
--Baba babadır, ya ah ederse
--Sana ne faydası oldu ki
--Olsun, hem çocuklar da istiyor ben ne yapayım

Babam iki derenin arasına sıkışmış vaziyetteydi. Büyük ağabeylerim Hasbi ile Mustafa ve Naciye ablam Veysel amcamın peşinden gitmiş, yazları çalışırlar, kışın geldiklerinde ballandıra ballandıra anlatıyorlar. Karacabey ovası dümdüz imiş. Adam diksen bitermiş. Karacabey'in Gönü köyünden arazi ve ev alan babam mecburen göç edecek.

Benim okulum olduğundan, ağabeyim Abdurrahim ile birlikte büyük anamların evinde kaldık. Kendi annem de bizlere sıkı sıkı tembih ediyordu. Yaramazlık falan istemiyordu. Esas anamın üzüntüsü evde iş yapacak büyük çocuklarından ayrı kalmaktı. Geriye kalan küçük çocuklarla ellerin yurdunda ne yapacaktı. Gözyaşları sel oldu. Artık karar verilmiş geriye dönüş yok.

Sabahı okula gidiyoruz. Aynı evden dört kişi. Büyük anamın uşağı Mehmet, Hasbi ağabeyimin oğlu Erol birlikte düz yoldan on dakikada okula varacaktık. Daha önce kısa bir denememiz olduğundan rahatlığı biliyorduk. Meşelikten okula gitmek hayli maceralı idi. Hele bir yağmur veya kar yağarsa sormayın gitsin.

Zorluğun yanında neşeli tarafı da vardı. Karların üstünde yuvarlana yuvarlana, dere taşıdığında bele kadar suyun içinden karşıya geçer üstümüz başımız ıslak vaziyette okula giderdik. Şimdi burada böyle bir sorun yoktu.

Bulduğumuz köyde her çeşit insan vardı. Laz, Kürt, Çerkez, Abaza, Arnavut, Gürcü ne ararsan var. Hepsi de buralara gelme insanlardı. Dedemin adını duyan gelmiş. Bu yüzden herkes bizim sülaleye sigorta gözü ile bakardı. Herhangi bir sorun olduğunda bizimkiler meseleyi çözerdi. Kavgalar da hiç bitmezdi. Çoğu Kafkas kökenli olduğu için aksi insanlar, ceviz kabuğunu doldurmayacak konulardan kavga çıkarırlardı.

Daha ilk günümüzde yolumuz Kürt mahallesinden geçtiğinden dokuz, on tane çocuk önümüzü kestiler. Bize baktılar ve tanıdılar.

--Bunlar değil

--Hayırdır siz ne yapmak istiyorsunuz

--Siz okulunuza gidiniz, karışmayın

Mutlaka bir kaç gün önceden okulda ki kavgadan dolayı intikam almak için yapılan bir işti. Çocuklar kendi kafalarına göre mi yoksa babalarının teşvikiyle mi bilinmez ama intikam almayı kafalarına koymuşlar. Mehmet ağabeyim onlara ikaz edercesine

--Bakın sakın kavga çıkarmayın

--Size okula gidin demedik mi

--Ben onu bunu anlamam bizimkilere söylerim daha da kötü olur

Halbuki orada bizleri rahat dövebilirlerdi. Bizleri bildikleri için kavga işine karışmamızı istemiyorlardı. Biz mecburen okula gittik. Birinci ders işlenmiş, tenefüse çıkacaktık. Okulun bahçesinde bir sürü insan. Öğretmen gelen insanlara bağıyordu.

--Hayırdır niçin geldiniz

--Bizim çocukları dövenleri aramaya geldik

--Kim kimin çocuğunu dövmüş

Kısa sürede iş açığa çıkmıştı. Abaza çocuklardan üç kişiyi dövmüşler, hastahanelik yapmışlar. Çocukların tedavisi için Akyazı'ya at arabasıyla götürmüşler. Aslında çocukların velileri yoktu içlerinde. Akrabaları toplanmıştı. Öğretmen kısa sürede neler olduğunu çözmüş, okulda kavga edenlerin hiç birinin olmadığını izah ediyordu.

--Hadi herkes evine

--Öğretmen efendi o çocukların intikamını almadan bir yere gitmeyiz

--Ulan siz devletin okulunu mu basıyorsunuz, sıkıysanız bana bir şey yapmadan o çocuklara bir şey yapın da göreyim, gitmezseniz jandarmayı çağırırım.

Okulda telefon yok ki. Bir tek köy muhtarında telefon var. Muhtarın haberi olmuş ki ikinci tenefüste askerler etrafı sardı. Milleti zorla dağıttılar. Kürt mahallesini de abluka altına aldılar. Birbirleriyle kavga etmesinler diye. Akşam eve geldiğimizde bizim evin bahçesinde bir sürü insan oturmuş konuşuyorlar. Jandarma komutanı ve askerlerde vardı. Milleti toparlamışlar, bizim avluda mahkemeyi kurmuşlar.

--Komutanım siz hiç merak etmeyin biz bunları barıştırırız

--Bir daha böyle bir şey duyarsam külahları değiştiriz

--Bir daha olursa suçlu beni bilin

Ağabeyim neye güvenipte garanti veriyordu. Bereket çocuklarda fazla hasar çıkmadı. Abaza'larla Kürt'leri ağabeyim barıştırdı. Ondan sonra okul bitene kadar kavga olmadı. Bir arada yaşayıp gittik.

Eskiden çoğu olaylar bu şekilde yerinde hallediliyordu. Ta ki adam öldürme olayı olmasın. Hatta bu konularda dedemin anlattıkları gözümün önüne geliyor.

"Devletin başka işi yok mu niye bizimle uğraşsın"

"Devletin daha mühim işleri var, yol yapsın, okul yapsın"

"Devlet milletin işine fazla karışmasın, yoksa işin içinden çıkamaz"

Bu sözleri niye söylüyordu. O zamanları belki aklımız ermezdi ama yazılan kitapları okudukça, yaptığımız araştırmalarda gerçekten de doğruluk payı vardı. Sanki o zamanları insanlar birbirlerini kolluyor, yeri geldiğinde çözüm üretiyordu. Bildiğim kadarı ile yurdumuzun bir çok yerinde oda sistemi vardı. Her türlü sorun yerel yönetimler tarafından hallediliyordu. Buralarda sözü geçen insanların eğitim düzeyine de bakmak lazım. Sorunlu olan bölgelerde en büyük eksikliğin İslamiyetin bilinmemesinden kaynaklanıyordu.

Osmanlı imparatorluğunun en uzun yaşayan imparatorluk olmasında ki neden neydi. Padişahların iyi yetiştirilmesinden kaynaklanıyordu. Her türlü dersleri alırlardı. Şimdi ki başa geçen liderler ile kıyaslanamaz bile. Araştırması bedava. Bu yüzdendir ki bu topraklarda çeşit çeşit insanlar birlikte yaşamışlar. Dinden uzaklaştıkça sorunlar ortaya çıkıyor. Millet başkalarına inanmaya başlıyor. Hiç başka bir neden aramasınlar...

Yerinde yönetim isteyenler ne zaman o padişahların ayarına gelirse o zaman bu sistem düşünülebilir. Yoksa bu haliyle her yörede kargaşa çıkar. Devletin de bundan haberi olmaz. Ondan sonra parça parça yok olup gitsinler. Bir bütün olarak kalırsak gücümüz daha da kuvvetli olur.

Aradan yıllar geçmiş halen dedemin saygınlığı devam etmektedir. Memlekete gittiğimde hiç tanımadığım insanlar hep dedemi anlatıyor. Alemdar'lı olduğumu duyan önce dedemi soruyor. Yaşlı yaşlı insanlar bana sarılıp ağlıyor. Biz de mecburen dinliyoruz. Bir keresinde Çarka köyüne gittik. Hemen köyün girişinde Alemdar'lı Hüseyin emminin avlusunda oturuyoruz. Komşuları olan Hasan isminde birisi başladı anlatmaya..

--Hey gidi uşaklar dedenizin kapısına geldiğimde açlıktan ölecektim, bayağı bir zaman ekmeğini yedim, daha sonra bana bir yer gösterdi, aha oraya evini yap, damdan da sağmal bir inek al, geçinir gidersin dedi, ben ineği pancar tarlasına saldım, inek tarlada öldü, Nuri emiceye durumu anlattım, niye canını sıkıyorsun, git damdan bir inek daha al dedi.

Şimdi söyleyin bakalım böyle bir insan bu zamanda kaç tane bulunur. Kim olursa olsun yanına gelmiş. Kollamış, yurt ev bark sahibi yapmış. Kendi oğluna gelince de bir karış toprak vermemiş, varını yoğunu amcama vermiş. Çık bakalım işin içinden. Burada babamın da hatası yok değil. Sen babana niye karşı gelirsin. Bir de inat. Yemin etmişmiş....Neyse hepsi gelmiş geçmiş. Bunları anlamak o kadar zor ki bu yüzden şimdilerde zorluk çekiyoruz...

Dedemin yaptığı gibi yerel bir yönetim olur mu ? Bence çok zor...Hiç boşu boşuna kafanızı yormayın. Siz en iyisi bol bol okuyun, araştırın belki çaresini bulursunuz...

10.06.2011